

Alsjeblieft, de hand-out van de presentatie

Doordacht Passend Lesmodel

Doordacht Passend lesmodel

Manon Dost

Als leren je lief is

Doelen van vandaag

- Ik maak kennis met de uitgangspunten van het Doordacht Passend Lesmodel
- Ik weet hoe het Doordacht Passend Lesmodel er in groep 1-2 anders uit ziet

Programma

- Welkom
- Doelen van deze workshop
- DPL bij kleuters: net even anders
- Pakkende start
- **Fase 1: start**
 - *Doelen formuleren*
- **Fase 2: interactieve instructie**
 - *Ik- wij-jullie-jij*
- Fase 3: actieve verwerking
 - *Zelfstandig effectief en betekenisvol spelend leren*
- Fase 4: einde van de les
- Afsluiting

Theoretisch kader:

Tweepraat!

Hoe werk jij met effectieve instructie?

- **De werkvorm TweePraat.**
De leerlingen geven (in een tweetal) om de beurt een antwoord op de vraag van de leerkracht.
- **De stappen.**
 1. De leerkracht geeft een onderwerp of vraag, waarop meerdere korte antwoorden of ideeën mogelijk zijn.
 2. De leerkracht geeft Denktijd.
 3. De leerlingen noemen om de beurt hun antwoord / idee.
 4. Wie begint?- Wissel!

DPL

Waarom ...niet? Als we weten dat:

Door middel van technieken die wij tijdens het lesgeven inzetten vanuit **Teach Like a Champion** en Coöperatieve leerstrategieën, de betrokkenheid en motivatie verhoogt wordt (John Hattie).

Hoge verwachtingen: hoe hoger de verwachtingen van de leerkracht, hoe beter leerlingen gaan presteren.

Coöperatieve Leerstrategieën; Onderzoeken tonen aan dat het werken met Coöperatieve Leerstrategieën, de prestaties verbetert in alle leerjaren en vakgebieden (waaronder lichamelijke opvoeding).
Zorgt voor een toename van de **effectieve leertijd**.

Doelgericht werken met jonge kinderen kan goed....

... maar zorg dat je afstemt ...

**... op wat zij in hun
ontwikkeling laten zien**

in een krachtige
speelleeromgeving...

... stimuleer je nieuwsgierigheid, betrokkenheid en ontwikkeling.

Wanneer DPL bij kleuters?

- Aanleren van vaardigheden die zonder instructie niet goed aangeleerd worden.
- In nieuwe spelsituaties
- kleuters waarbij uit observatie is gebleken dat zij ondersteuning van de leerkracht nodig hebben om nieuwe vaardigheden te leren. -> intensieve aanpak
- Alleen in ZNO, in een rijke context

Koppel het zo veel mogelijk aan een **betekenisvolle context** en **sluit bij voorkeur aan bij het spel van de kinderen.**

DPL bij kleuters: net even anders

- Soms alleen fase 1-2-4
- Fase 3 in de hoeken/buiten
- Fase 4 kan ook eind van de ochtend/middag
- Vaak met slechts een deel van de groep
- Aansluitend bij spel (uit jouw observaties)
- Bij enkele (!) leerlijnen
- Soms fase 1 en 2 met hele groep,
fase 3 met alleen groep 2

Doordacht Passend Lesmodel

1. Start

- Pakkende start
- Activeren van voorkennis
- Lesdoel
- Succescriteria
- Lesopbouw

2. Interactieve Instructie

3. Actieve verwerking

- Uitleg opdrachten
- Gewenst gedrag verduidelijken
- Hulprondes
- Feedback
- Differentiatie

4. Einde van de les

- Afzwaaien
- Reflectie op lesdoel, proces en werkhouding

Aansluitend bij spel pak je *onderdelen* uit DPL..

In groep 1-2 stopt de les vaak hier.. en rond je af met fase 4

.. en ga je later hier mee door

Fase 1: Start

Rekenen eind groep 2:

Het kind kan getalsymbolen, telwoorden en hoeveelheden tot ten minste 10 koppelen aan elkaar.

Thema: ziek zijn

Pakkende start:

Lis is ziek en vraagt aan Sil een pilletje,. Sil loopt naar het keukentje om het potje met pilletjes te pakken...Hey! Alle pilletjes zijn op?

Sil belt naar de apotheek, alleen daar zijn ook alle potjes nog leeg. De apotheker vraagt Sil of hij kan helpen met vullen. Lis geeft Sil haar recept en Sil gaat met zijn recept naar de apotheek. Komt hij met het juiste aantal pilletjes terug?

Ik ga pilletjes halen,' zegt dokter Sil. 'Pillen voor de piepgriep. Piepgriep pillen.' Sil loopt naar het keukentje. Hij kijkt in het kastje. Liggen daar piepgriep pillen? Ja! Daar staat het potje. Maar, wat zit er in dat doosje? Sil opent het doosje. Hé, het potje is leeg. En hij gaat weer naar Lis. 'Kijk Lis,' zegt hij. 'Ik heb hier het potje, maar er zitten geen pilletjes in'.

1. Start

- Pakkende start
- Activeren van voorkennis
- Lesdoel
- Succescriteria
- Lesopbouw

- Zet de kinderen 'aan'
- Gebruik de interesse van de kinderen
- Richt hun aandacht op het onderwerp
- Maak het niet te groot...

Pakkende start

1. Start

- Pakkende start
- Activeren van voorkennis
- Lesdoel
- Succescriteria
- Lesopbouw

Voorkennis activeren

Probleem: hoe kunnen we ervoor zorgen dat we precies genoeg pillen in de doosjes en potjes doen?

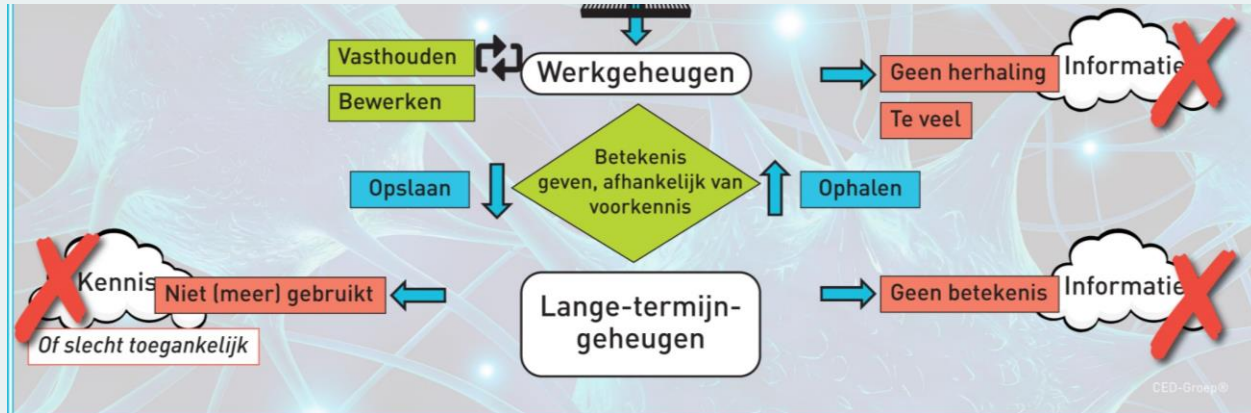
Bespreken met de kinderen: hoe kunnen we dat nagaan?

"Voordat we dat gaan oefenen gaan we eerst eens kijken of we de cijfers nog herkennen".

Mix en koppel: kaartjes met getalbeeld (0-10) of cijfer cijfer (0-10).
Loop rond en zoek een maatje

Waarom voorkennis activeren?

- Je plaatst de informatie uit je lange termijn geheugen in je werkgeheugen zodat je er mee aan de slag kan
- Helpt om nieuwe kennis beter te begrijpen
- Voorkennis zelf wordt beter opgeslagen door de herhaling en diepere verwerking

DPL bij kleuters: net even anders

1. Soms alleen fase 1-2-4
2. Fase 3 in de hoeken/buiten
3. Fase 4 kan ook eind van de ochtend/middag
4. Vaak met slechts een deel van de groep
5. **Aansluitend bij spel (uit jouw observaties)**
6. Bij enkele (!) leerlijnen
7. **Soms fase 1 en 2 met hele groep, fase 3 met alleen groep 2**

1. Start

- Pakkende start
- Activeren van voorkennis
- Lesdoel
- Succescriteria
- Lesopbouw

Lesdoel in kindtaal

"We gaan vandaag oefenen om het goede aantal pillen bij het getal op het recept neer te leggen. Dan geven we niet te veel en niet te weinig pillen. Dan pas wordt Lis weer beter!"

Een goed lesdoel bevat:

*Meet- en
observeerbaar*

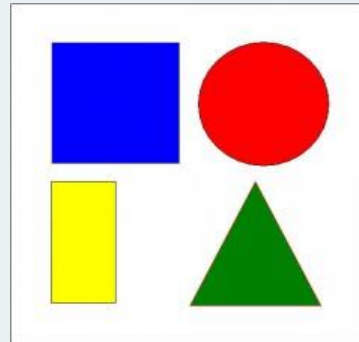
- een **concept** (hoofdgedachte)
- een **vaardigheid** (techniek)
- een **context** (situatie waarin wordt toegepast)

Concept

Concept:

Het **concept** is meestal een zelfstandig naamwoord en de hoofdgedachte.

“Ik kan een **vierkant** herkennen tussen andere vormen”.

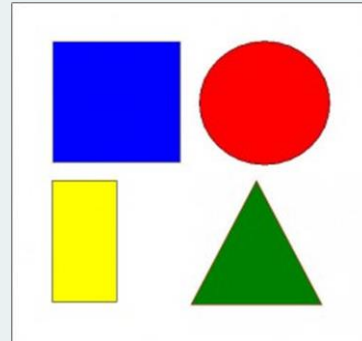

Vaardigheid

Vaardigheid:

De vaardigheid in een lesdoel is meestal het werkwoord (de techniek).

“Ik kan een vierkant herkennen tussen andere vormen”.

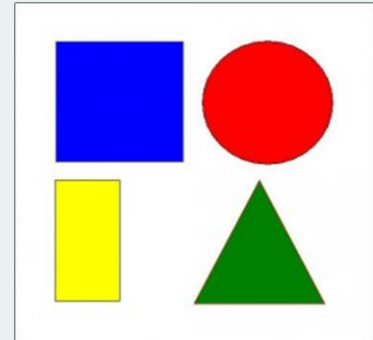

Context

Context:

In het voorbeeld zitten twee zelfstandige naamwoorden **vierkant** en **vormen**. De **context** waarin het herkennen van vierkanten zich afspeelt is “tussen andere vormen”.

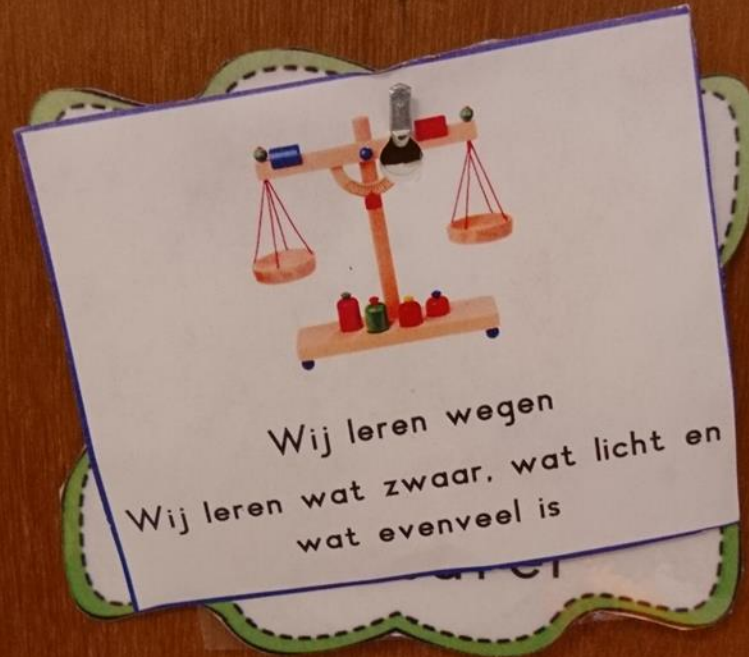
“Ik kan een vierkant herkennen **tussen andere vormen**”.

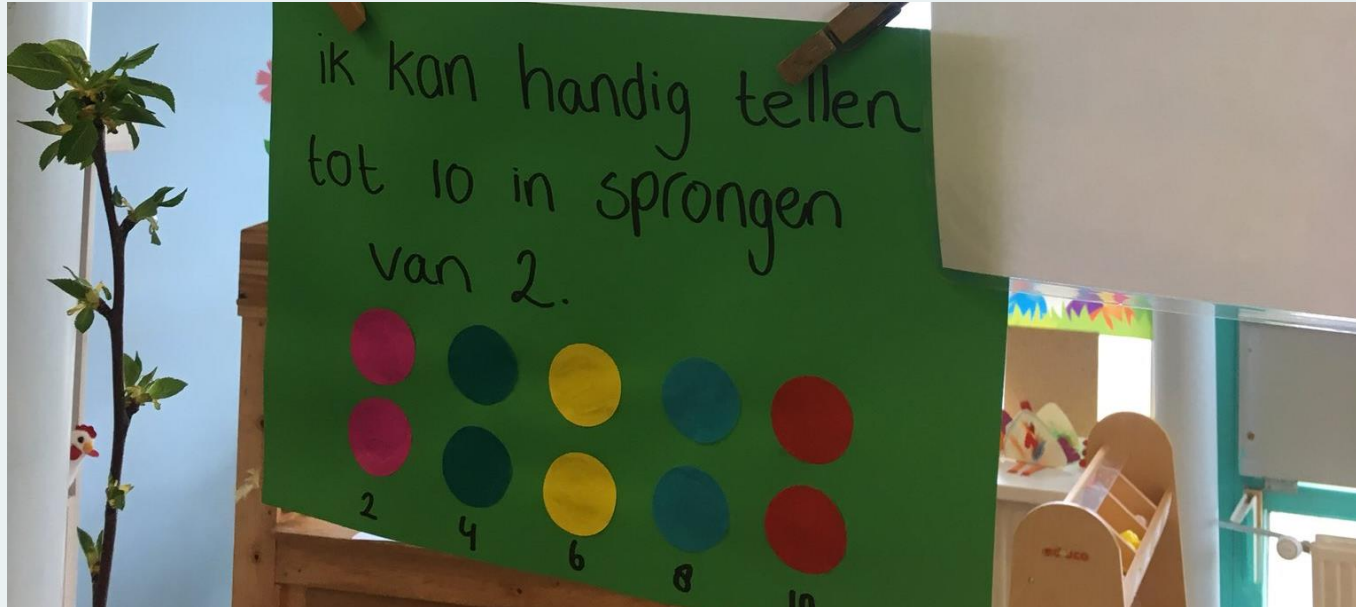

Vertel
WAAROM het
belangrijk is
om dit te
oefenen, te
leren ->
kinderen zijn
meer
gemotiveerd!

Zichtbaarheid van doelen

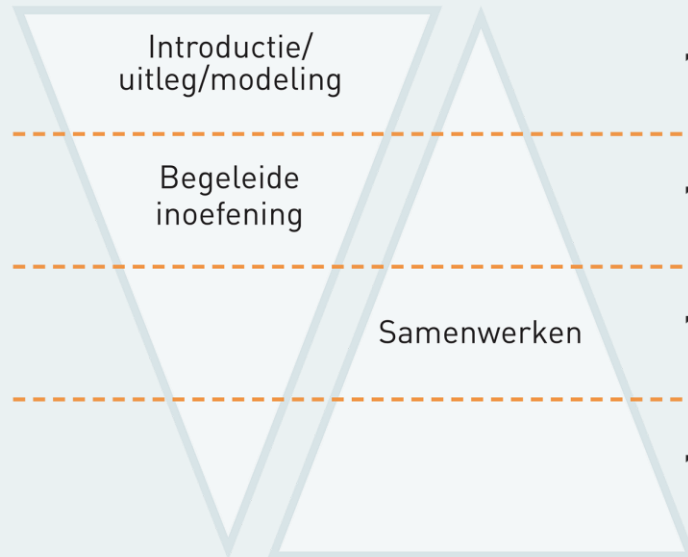

Doelen zichtbaar maken

GRRIM model

Verantwoordelijkheid leerkracht

"Ik doe het"

"Wij doen het samen"

"Jullie doen het samen"

"Je doet het zelf"

2. Interactieve Instructie

ik

wij

jullie

jij

Verantwoordelijkheid leerlingen

Fase 2: Interactieve instructie

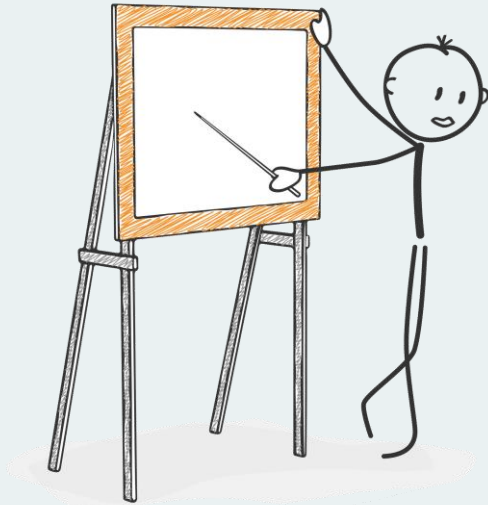

Probleem: hoe kunnen we ervoor zorgen dat we precies genoeg pillen in de doosjes en potjes doen? We moeten Sil helpen!

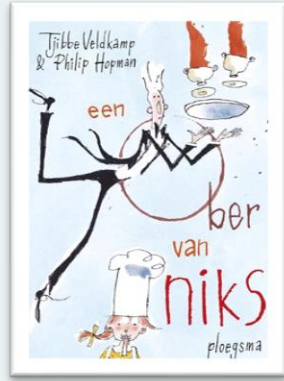
Ik: Kijk Sil, zo moet dat! "ik kijk goed naar het recept. Ik zie 8 bruine pillen. Ik tel hardop 1..8 en doe ze in het potje. Nu nog 3 witte: 1, 2, 3. En 2 gele: 1,2. En nu tel ik ze na, kijken of het klopt.. Ja, het klopt!"

Ik fase:

Uitleg

Voordoen

Hardop denken = modellen

Hardop denken / modellen

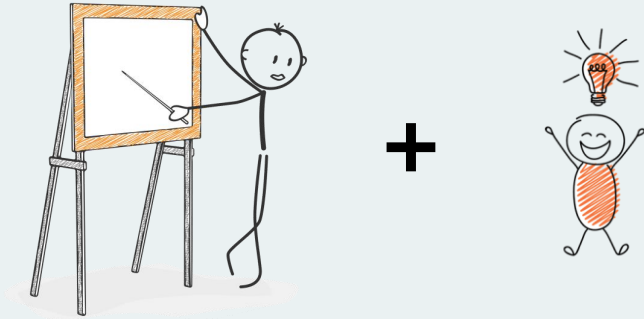
Kenmerken van hardop denken:

1. Expliciet benoemen dat je hardop gaat denken
2. In de eerste persoon (ik-vorm)
3. Jezelf vragen stellen en deze vervolgens zelf beantwoorden

Effectief omdat kinderen horen en zien hoe een expert (de leerkracht) denkt.

Daarna? Niet zo...

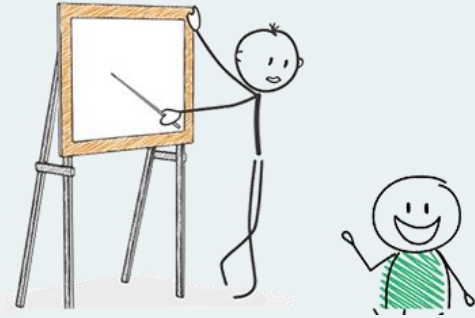

Na de Ik-fase meteen naar de zelfstandige verwerking = *Niet effectief*

*Begeleide inoefening is nodig om de stof **goed** eigen te maken.*

Maar zo...

Wij-fase = begeleide inoefening!
Wij doen het samen!

- Instructie afwisselen met het stellen van vragen.
- Je neemt de stappen van de vaardigheid door en zorgt voortdurend voor controle van begrip.
- Opdrachten die kinderen zo gaan uitvoeren vast als voorbeeld nemen
- Geveinsd onbegrip
- Opsplitsen

Fase 2: Interactieve instructie

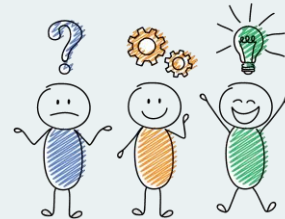

Wij: "naam....wil jij Sil helpen? , jullie gaan samen een recept maken. Hoeveel witte pillen moeten erin?" Tel samen de witte pillen. "Klopt het naam....?"

Vervolgens...

Jullie-fase

- Herhaling 3-10 keer
- Doorgaan tot ze het echt zelfstandig kunnen
- Verschillende vormen
- Stap voor stap moeilijker en uitdagender
- Verrijken en differentiëren zodra dat mogelijk is

Fase 2: Interactieve instructie

- **Jullie:**

Tweetal coach: telmateriaal uitdelen en recepten neerleggen. Coöperatief: ene kind heeft 'recept' in handen en zegt cijfer hardop, andere kind leg juiste aantal neer. Dan wisselen. (differentiëren: moeilijkere receptenkaartjes, hoeveel pillen samen?)

Fase 3: Actieve verwerking

De kinderen gaan met Sil naar de apotheek. In de apotheekhoek worden de recepten gemaakt.

2. Interactieve Instructie

Onder begeleiding (verlengde instructie) voor de kinderen die dat nodig hebben

3. Actieve verwerking

- Uitleg opdrachten
- Gewenst gedrag verduidelijken
- Hulprondes
- Feedback
- Differentiatie

Verbreiding/verdieping voor wie dat aankan (moeilijkere/uitgebreidere recepten, grotere aantallen + bijbehorende getallen).

DPL - elementen: Instructie kan ook in spel!

Groep 1-2-3: ook de hoeken in!

Actieve verwerking kan ook:

1. In huishoek
2. In thematische spelhoek
3. In bouwhoek (klein en groot materiaal)
4. Met kosteloos/natuurlijk materiaal
5. Met ontwikkelingsmateriaal
6. In speellokaal
7. Buiten

Aansluiten bij spel -> onderdelen DPL

Je observeert het spel en ontdekt dat ze jouw ondersteuning nodig hebben:

- Verkort tellen maakt dat de apotheker makkelijker grotere aantallen pillen kan klaarmaken
- Eerst structureren van de pillen maakt dat de apotheker zich niet vergist
- Een echte prijslijst verdiept het spel: koppeling getalsymbolen aan hoeveelheden
- Gesorteerd opruimen van de spullen in de keuken maakt dat de kinderen de spullen gemakkelijker kunnen terugvinden -> wat hoort bij wat?
- Hanteren van de weegschaal in de winkel

Fase 4 : Einde van de les kleuters

4. Einde van de les

- Afzwaaien
- Reflectie op lesdoel, proces en werkhouding

Grote kring tijdens de ochtend afsluiting

Weten jullie nog dat we vanmorgen hebben geoefend met het tellen de pillen?

Wat wilden we ook al weer kunnen? (vraag aan kleuter)

Ja, dat klopt: we hebben geoefend om precies het juiste aantal pillen uit het recept in het potje te doen.

*Nora, **wat** heb jij ontdekt toen je met Sil in de apotheek werkte?*

*Max, kun jij eens laten zien **hoe** jij hebt geoefend met het tellen van de pillen? (Max heeft pilstrips gemaakt en pillen in de dobbelsteenstructuur erop geplakt) -> leidt tot interesse bij de andere kinderen)*

Zullen we eens kijken of we het al kunnen?

Laat maar zien: ga staan als ik het goed zeg (let op: is geen waterdichte check..) *(leerkracht legt een aantal pillen neer bij het recept: 1-2-3: laat zien!)*

Mix en ruil!

- ✓ Pak een kaartje
- ✓ Zoek iemand op
- ✓ Bespreek om beurten de vraag op het kaartje
- ✓ Ruil kaartjes
- ✓ Geef High Five
- ✓ Zoek iemand anders!

Bedankt en succes!

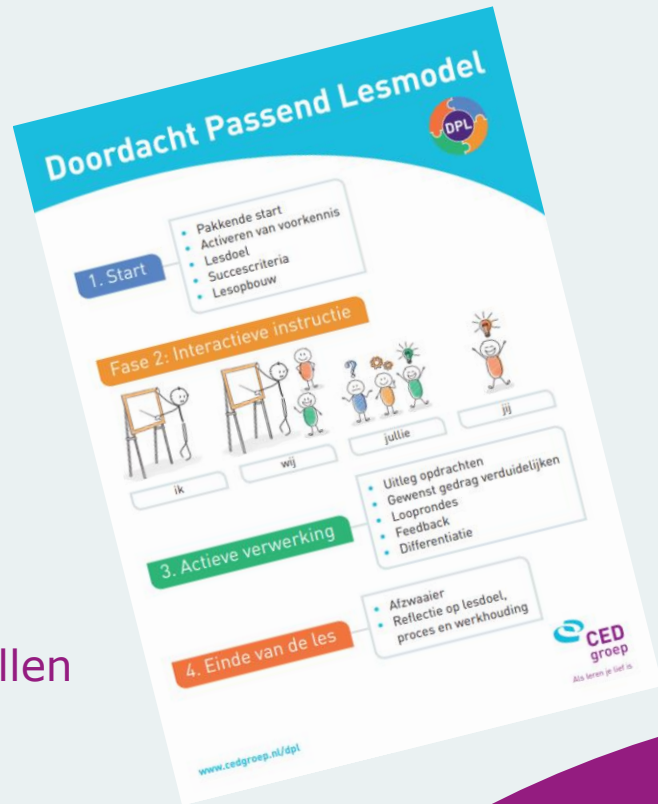
Wil je meer weten over DPL?
Kijk op onze website voor
gratis downloads!

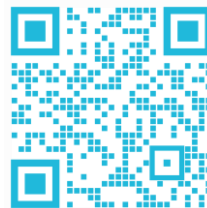
www.cedgroep.nl/advies/instructiemodellen

m.dost@cedgroep.nl

**Nieuwsgierig naar onze andere cursussen en teamtrainingen?
Scan de QR-code hieronder en kijk lekker rond.**

Als leren je lief is